

OBSAH

TABLE OF CONTENTS

Slovo úvodem / Foreword 9

SEDMÝ ROK REALIZACE VÝZKUMNÉHO ZÁMĚRU **THE SEVENTH YEAR OF RESEARCH PROJECT..... 11**

Speciální potřeby žáků v kontextu Rámcového vzdělávacího programu
pro základní vzdělávání – sedmý rok realizace výzkumného záměru
Special Needs of Pupils in the Context of the Framework Educational Programme
for Basic Education – the Seventh Year of the Research Project
Marie Vítková 13

ANALÝZA SOCIÁLNÍCH DETERMINANTŮ **INKLUZIVNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ** **ANALYSIS OF SOCIAL DETERMINANTS OF INCLUSIVE EDUCATION. . . 29**

Společenské přístupy k jedincům s postižením
Societal Approaches to Individuals with Disabilities
Karel Pančocha 31

Teorie a praxe ve vývoji inkluzivní školy u nás a v zahraničí – školní klima,
inkluzivní vyučování, heterogenita ve škole, inkluzivní didaktika
Theory and Practice in Development of Inclusive School
in the Czech Republic and Abroad – School Climate, Inclusive Education,
Heterogeneity in School, Inclusive Didactics
Marie Vítková 43

Hodnocení podmínek inkluzivního vzdělávání –
nová verze rámce pro sebehodnocení podmínek vzdělávání
Assessing Conditions of Inclusive Education –
New Version of the Index for Inclusion
Jiří Havel, Jana Kratochvilová, Hana Filová 57

Přístupy k inkluzivnímu vzdělávání žáků s potížemi v učení –
teorie a praxe v zahraničí a v ČR
Approaches to Inclusive Education of Pupils with Mild Intellectual Disabilities –
Theory and Practice in the Czech Republic and Abroad
Miroslava Bartoňová 65

**POSTOJE SPOLEČNOSTI K OSOBÁM
SE SOCIÁLNÍM ZNEVÝHODNĚNÍM
ATTITUDES TOWARDS INDIVIDUALS
WITH SOCIAL DISADVANTAGES 77**

Od výzkumu k praxi a teorii –
Sociálně znevýhodněné skupiny v centru výzkumných šetření
From Research to Practice and Theory –
Socially Disadvantaged Groups in the Focus of Research
Lenka Gulová, Jiří Němec, Ema Štěpařová, Martina Vodičková 79

**POSTOJE SPOLEČNOSTI K OSOBÁM SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM
ATTITUDES TOWARDS INDIVIDUALS WITH DISABILITIES. 97**

Postavení rodiny dítěte se sluchovým postižením v sociálním systému v České republice
Family with a Child with Hearing Impairment
within the Social System of the Czech Republic
Lenka Doležalová, Kateřina Jandásková, Lada Müllerová. 99

Postoje pedagogů k inkluzivnímu vzdělávání uživatelů kochleárního implantátu
Attitudes of Teachers to Inclusive Education of Cochlear Implant Users
Kateřina Hádková 109

Postoje k bariérám ovlivňujícím proces inkluze žáků se zrakovým postižením
Attitudes to Barriers Affecting the Process of Inclusion
of Pupils with Visual Impairments
Martin Vrabel 117

Osoby se zdravotním postižením z pohledu žáků 8. a 9. ročníků
běžných základních škol
Persons with Health Disabilities from the Point of View of Pupils
in 8th and 9th Grade of Primary Schools
Ilona Fialová 127

Názory a postoje společnosti k sexualitě osob s mentálním postižením
Opinions and Attitudes of the Public Towards Sexual Behavior
of People with Intellectual Disabilities
Jarmila Pipeková, Jitka Vlčková 137

Některé výsledky průzkumu kvality života žáků s mentálním postižením,
jejich rodičů a dalších osob pečujících v Moravskoslezském kraji
Selected Results of a Quality of Life Survey in Pupils with Intellectual Disability,
their Parents and other Caregivers in the Moravian-Silesian Region
Timea Třosová 147

Umění a inkluze Art and Inclusion <i>Pavel Sochor</i>	157

**PŘEDŠKOLNÍ A ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ
PRESCHOOL AND PRIMARY EDUCATION 167**

Úroveň hudebních dovedností u dětí předškolního věku Level of Musical Skills in Preschool Children <i>Blanka Knopová</i>	169

Strategie výuky podporující rozvoj učení žáků v inkluzivní primární škole Teaching Strategies Supporting Development of Pupils' Learning at Inclusive Primary School <i>Hana Filová, Jiří Havel, Jana Kratochvilová</i>	173

Reflexe inkluzivního vzdělávání žáků se zrakovým postižením ve škole hlavního vzdělávacího proudu Reflections on Inclusive Education of Pupils with Visual Impairments in Mainstream Schools <i>Zita Nováková</i>	191

Analýza současného stavu inkluzivní edukace žáků s poruchami autistického spektra v České republice Analysis of the Current Situation in Inclusive Education of Students with Autism Spectrum Disorders in the Czech Republic <i>Barbora Bazalová</i>	207

Podpora komunikativních kompetencí žáků s narušenou komunikační schopností pedagogem běžné základní školy Support of Communicative Competences of Students with Impaired Communication Abilities by Teachers at Primary Schools <i>Veronika Girglová, Jiřina Klenková</i>	227

Vývoj řeči u žáků základní školy a žáků s lehkým mentálním postižením Speech Development of Pupils without Disabilities and Pupils with Mild Intellectual Disabilities at Primary School <i>Jiřina Klenková</i>	237

Analýza přístupů k rozvoji sociálního užití komunikačních dovedností žáků s mentálním postižením Analysis of Approaches to Development of Social Use of Communication Skills in Pupils with Intellectual Disabilities <i>Petr Kopečný, Jiřina Klenková</i>	249

STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ A PROFESNÍ ORIENTACE
SECONDARY EDUCATION AND VOCATIONAL TRAINING 257

Inkluzivní vzdělávání studentů s tělesným postižením na středních školách
Inclusive Education of Students with Physical Disabilities in Secondary Schools
Dagmar Opatřilová, Zuzana Vrtalová 259

Profesní orientace žáků základních škol praktických
a jejich další vzdělávání v rámci profesní přípravy
Professional Orientation of Pupils at Practical Elementary Schools
and their Education within Vocational Training
Dagmar Přinosilová, Klára Zvoničková 269

Evaluace výukové opory v oblasti profesní orientace
u žáků s lehkým mentálním postižením
Evaluation of Learning Support in the Field of Professional Orientation
of Pupils with Mild Intellectual Disabilities
Martin Dosedla 285

Vliv hudební výchovy na profesní orientaci žáka
po ukončení povinné školní docházky
Impact of Music Education on the Professional Orientation
of a Student after Completion of Compulsory Schooling
Blanka Knopová. 295

Summary 301

Seznam obrázků, tabulek a grafů / List of Pictures, Tables and Graphs 303

Seznam autorů / List of Authors 308

Jmenný rejstřík / Name Index 311

Věcný rejstřík / Subject Index 315